

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyně: **K. D.**, zastoupena Mgr. Tomášem Krásným, advokátem, se sídlem Čs. legií 1719/5, Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 2771/117, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 9. 2018, č. j. 20 A 11/2018 – 26,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím Magistrátu města Ostravy, odboru dopravně správních činností (dále jen „magistrát“) ze dne 25. 8. 2017, č. j. SMO/322411/17/DSČ/Sad, byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“). Přestupku se žalobkyně měla dopustit tím, že dne 16. 5. 2017 v 14:10 hodin v Moravské Ostravě na ulici Poděbradova u křižovatky s ulicí 30. dubna, ve směru jízdy do Ostravy - Přívozu, jako řidička motorového vozidla tov. zn. Subaru, RZ X, nebyla za jízdy připoutána na sedadle bezpečnostním pásem. Tímto jednáním porušila § 6 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu. Za uvedené jednání jí byla uložena podle § 125c odst. 5 písm. g) zákona o silničním provozu pokuta ve výši 1 500 Kč. Dále jí byla uložena povinnost nahradit náklady spojené s projednáváním přestupku v paušálně stanovené výši 1 000 Kč.

[2] Rozhodnutím ze dne ze dne 13. 2. 2018, č. j. MSK 123272/2017, žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a napadené rozhodnutí magistrátu potvrdil.

II.

[3] Žalobkyně podala proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě, který ji zamítl rozsudkem ze dne 5. 9. 2018, č. j. 20 A 11/2018 – 26.

[4] V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že se neztotožnil s žalobní námitkou, kterou se žalobkyně dovolávala nenaplnění materiální stránky přestupku, resp. protiústavnosti ustanovení § 6 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu. V této souvislosti poukázal na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které musí být řidič připoután již před začátkem jízdy, resp. od okamžiku, kdy uvede vozidlo do pohybu vpřed, až do ukončení jízdy (viz např. rozsudky ze dne 18. 7. 2007, č. j. 1 As 24/2006 – 86, a ze dne 4. 5. 2017, č. j. 10 As 318/2016 – 46). V posuzovaném případě krajský soud neshledal zvláštní okolnosti případu, jež by nebezpečnost jednání žalobkyně snižovaly natolik, že by materiální znak naplněn nebyl. Krajský soud dále poukázal i na to, že ani v jednom z posuzovaných případů správní soudy nedospěly k závěru o protiústavnosti předmětné právní úpravy. Rovněž krajský soud nedospěl (jako soudy před ním) k závěru o potřebě využití čl. 95 odst. 2 Ústavy a věc Ústavnímu soudu nepředložil, neboť podle jeho názoru s ohledem na sledovaný cíl předmětné právní úpravy, jímž je ochrana lidského zdraví, a to nejen řidiče, ale i dalších osob, je intenzita zásahu do autonomie vůle jednotlivce přiměřená a nepředstavuje tak rozpor s ústavním pořádkem.

[5] Krajský soud neshledal důvodnou ani žalobní námitku, která byla založena na rozporu mezi tvrzením zasahujících policistů a tvrzením žalobkyně, resp. další svědkyně – matky žalobkyně. Podle jeho názoru je v daném případě podstatné, že oba policisté se shodli v tom, že žalobkyni viděli nepřipoutanou, přičemž z jejich výpovědí vyplývá, že se nejednalo o letmý pohled, ale naopak též učinili manévr (předjížděli žalobkyni), aby se o této své domněnce ubezpečili. Jejich výpovědi lze tak považovat za věrohodné a konzistentní. Krajský soud se dále ztotožnil se závěrem žalovaného, že výpověď svědkyně K. D., matky žalobkyně, nikterak nenarušila věrohodnost výpovědí zasahujících policistů, když až na samotné připoutání bezpečnostním pásem, se svědecké výpovědi v podstatných momentech nelišily. Na uvedeném závěru nic nemění ani skutečnost, že vozidlo žalobkyně mělo na zadním skle reklamní polepy, neboť předmětný přestupek byl s jistotou policisty pozorován skrze boční okénko u řidiče. Krajský soud proto uzavřel, že správní orgány plně dostaly zásadě volného hodnocení důkazů a dostatečně zjistily skutkový stav tak, aby o něm nepanovaly důvodné pochybnosti.

[6] Krajský se neztotožnil ani s poslední námitkou, kterou se žalobkyně dovolávala svého práva na obhajobu, když správními orgány nebyla akceptována její omluva z ústního jednání konaného dne 26. 6. 2017. Podle krajského soudu je v daném případě rozhodná skutečnost, že před konáním ústního jednání si žalobkyně zvolila zmocněnce, o čemž správní orgán informovala dne 23. 6. 2017, pročez nebylo povinností správních orgánů se vůbec její omluvou zabývat. Zmocněnec žalobkyně se však z předmětného ústního jednání neomluvil vůbec a též se ho neúčastnil. Nadto ani v případě, že by zmocněnec dostal od

pokračování

žalobkyně výslovný pokyn, že se bez ní ústního jednání účastnit nemá, nejednalo by se o důvodnou omluvu zmocněnce. Vzhledem k shora uvedenému je zjevné, že námitka včasnosti a důvodnosti omluvy žalobkyně je tedy bezpředmětná. Krajský soud přisvědčil i názoru správních orgánů, že omluva žalobkyně z jednání nebyla dostatečná a přesvědčivá, jestliže nebyla schopna žádným způsobem prokázat skutečné čerpání dovolené, např. potvrzením o zaplacení pobytu, dopravy apod. Magistrát tedy postupoval správně, pokud dne 26. 6. 2017 konal ústní jednání i za neúčasti žalobkyně a jejího zástupce.

III.

[7] Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

[8] Stěžovatelka namítala, že skutkový stav věci nebyl dostatečně zjištěn. Podle jejího názoru se výpovědi policistů vůbec neshodují se skutečností a jsou s ní v přímém rozporu. Policisté zejména zcela nepravdivě popisovali průběh jejich jízdy a nemluvili pravdu, když tvrdili, že si všimli, že stěžovatelka není připoutaná už na ulici Žerotínova, když jeli za ní. Ničeho takového si objektivně všimnout nemohli, neboť vozidlo stěžovatelky má na zadním skle reklamní polepy, které bránily pohledu dovnitř. V rámci správního řízení stěžovatelka pro potvrzení svého tvrzení navrhla několik důkazů. Jednalo se o svědeckou výpověď její matky, výpisy souřadnic GPS ze služebního vozidla a ohledání jejího vozidla. Správní orgány provedly toliko výslech její matky, další navržené důkazy odmítly provést. Výpis GPS souřadnic policejního vozidla přitom mohl doložit, jak se policejní vozidlo pohybovalo, a ohledání vozidla pak mělo prokázat, že do vozidla není zezadu vůbec vidět. Matka stěžovatelky vypovídala po poučení svědka, byla si tedy vědoma následků nepravdivé výpovědi. Přesto správní orgány její výpovědi neuvěřily. Správní orgány tak činily své skutkové závěry na základě výpovědi dvou svědků, o jejichž věrohodnosti lze důvodně pochybovat. Pokud proti jejich výpovědím stojí výpověď bezúhonného svědka i konstantní vyjadřování stěžovatelky, není možné učinit skutkový závěr, o kterém není možné mít pochybnosti. V odůvodnění rozsudku krajského soudu pak není blíže rozvedeno, proč věří policistům a nevěří stěžovateli ani její matce. I krajský soud přitom připustil, že ve výpovědích policistů jsou rozpory, ty však shledal pouze okrajovými a pochopitelnými vzhledem k odstupu času. Tento časový odstup však nebyl natolik velký, aby si policisté nemohli vše přesně vybavit. Stěžovatelka proto trvala na tom, že policisté nevypovídali pravdu a skutkový stav věci byl zjištěn nesprávně. Z hlediska zásady materiální pravdy tedy existuje pochybnost o tom, že se vytýkaného jednání dopustila.

[9] Stěžovatelka dále namítala, že ustanovení § 6 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu není v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Jednou z ústavních zásad je i respektování prostoru jedince pro autonomní rozhodování. V rámci tohoto prostoru má každý občan právo se rozhodovat, jak naloží se svým zdravím. Ve své podstatě pak není rozdíl v tom, pokud někdo provozuje např. extrémní sporty nebo jezdí ve vozidle nepřipoután. I kdyby stěžovatelka nebyla připoutána bezpečnostními pásy, což byla, nemůže jí stát upírat právo se nepřipoutat, resp. povinnost připoutat se vynucovat hrozbou sankce za přestupek. Každý občan si musí nést svou vlastní odpovědnost za svá rozhodnutí,

kteřá mohou mít dopad na jeho zdraví. Není účelem systému právním norem represivně tuto odpovědnost usměrňovat. Ustanovení § 6 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu má význam a smysl toliko z hlediska ochrany zdraví toho, koho tato povinnost stíhá. Smyslem celého právního předpisu oproti tomu je zajištění bezpečnosti účastníků silničního provozu. Na místě je tedy otázka, v čemž ten, kdo není připoután jako řidič, ohrožuje bezpečnost ostatních účastníků silničního provozu. Při užití tohoto teleologického výkladu pak lze učinit právní závěr, že není možné kohokoliv stíhat za to, že ohrožuje své vlastní zdraví. Nepřipoutaný řidič přitom zdraví nikoho jiného ohrozit nemůže. Podle stěžovatelky rovněž schází materiální stránka přestupku. Jednáním, pro které byla uznána vinou, nedošlo k porušení nebo ohrožení zájmu společnosti. Délka dráhy, po kterou podle obvinění nebyla připoutána, tedy od výjezdu na ulici Žerotínova do místa křižovatky ulic Poděbradova a 30. dubna je celkem 205 metrů. Na takto krátkém úseku jízdy nemohlo její jednání, i kdyby se jej dopustila, dosáhnout takové intenzity, aby jej bylo možné označit za protiprávní.

[10] Závěrem stěžovatelka namítala, že jí bylo upřeno právo na obhajobu. Stěžovatelka se řádně omluvila, že se nemůže zúčastnit nařízeného ústního jednání dne 26. 6. 2017. Omluvu zaslala s předstihem a dokonce se dne 23. 3. 2017 osobně zúčastnila jednání před správním orgánem, kde svou omluvu zopakovala a zdůvodnila. Doložit důvod bylo pro ni prakticky velmi složité, jelikož neměla žádný písemný doklad o dovolené, kterou s přáteli plánovala. Navrhla proto správnímu orgánu, že si může ověřit přímo na místě odjezdu, že skutečně odjíždí na dovolenou. Jestliže tedy správnímu orgánu jako doložení důvodu nestačilo její vyjádření, nic mu nebránilo si pravdivost tohoto vyjádření ověřit. To však neučinil a namísto toho jednání proběhlo. Při tomto jednání byli slyšeni jako svědci policisté a stěžovatelka tak neměla možnost konfrontace s nimi přímo na v rámci ústního jednání. Je pravdou, že stěžovatelka měla tehdy zmocněnce, nicméně právo účastnit se jednání jí příslušelo i tak. Správní orgán si byl navíc vědom toho, že svou vinu popírá. O to důležitější bylo, aby byla těmto klíčovým výpovědím osobně přítomna, obzvláště když o to předem žádala. Správní orgán však její omluvě zcela necitlivě nevyhověl. V daném případě přitom nehrozilo uběhnutí prekluzivní lhůty, navíc stěžovatelka se správním orgánem spolupracovala a projevovала zájem, aby přestupkové řízení proběhlo. Neexistoval tedy jediný relevantní důvod, aby jednání proběhlo v její nepřítomnosti.

[11] Z uvedených důvodů stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[12] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti pouze uvedl, že zcela odkazuje na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí a na svá vyjádření v soudním řízení.

V.

[13] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

pokračování

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] Stěžovatelka zejména namítala, že správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav, a že krajský soud pochybil, když postup správních orgánů aproboval.

[16] Ze správního spisu vyplývá, že magistrát na základě oznámení přestupku, který mu postoupila Policie České republiky, zahájil řízení o přestupku a předvolal stěžovatelku k ústnímu jednání na den 26. 6. 2017. Oznámení o zahájení řízení a předvolání bylo stěžovatelce doručeno dne 12. 6. 2017. Současně předvolal k ústnímu jednání svědky, zasahující policisty pprap. D. M. a pprap. J. M. Stěžovatelka se z ústního jednání omluvila s tím, že v uvedeném termínu bude na zahraniční dovolené. Dne 23. 6. 2017 proběhlo ústní jednání za účasti stěžovatelky a jejího zmocněnce, kde byla stěžovatelka seznámena s obsahem spisové dokumentace. K dotazu správního orgánu stěžovatelka sdělila, že nemá žádné důkazy o tom, že se nebude moci účastnit řádně nařízeného ústního jednání dne 26. 6. 2017. Zmocněnci stěžovatelky bylo umožněno nahlédnout do spisu, vyhotovit si fotokopie a byla mu poskytnuta lhůta 5 pracovních dnů k vyjádření se k obsahu spisu. V podání ze dne 23. 6. 2017 zmocněnec stěžovatelky zpochybnil doposud zjištěný skutkový stav s tím, že dokazování nemůže spočívat pouze na úředních záznamech a je třeba vyslechnout svědky. Uvedl, že stěžovatelka byla po celou dobu jízdy připoutána bezpečnostním pásem. V této souvislosti navrhl výslech svědkyně – paní K. D., matky stěžovatelky, která byla spolujezdkyní stěžovatelky v době, kdy ji zastavila hlídka policie. Dále navrhl jako důkaz výpis GPS pozice policejního vozidla, kamerový záznam z daného vozidla a svědecký výslech zasahujících policistů. Rovněž přiložil fotografie vozidla stěžovatelky, ze kterých má vyplývat, že jeho zadní sklo je kryto reklamním polepem. Dne 26. 6. 2017 proběhlo ústní jednání, na které se nedostavila ani stěžovatelka, ani její zmocněnec. V průběhu ústního jednání bylo provedeno dokazování listinami založenými ve spisu a svědeckou výpovědí předvolaných svědků zasahujících policistů, o čemž byl vyhotoven protokol. Další ústní jednání proběhlo dne 21. 8. 2017, a to za účasti zmocněnce stěžovatelky. Během tohoto jednání bylo opět provedeno dokazování listinami založenými ve spise a svědeckou výpovědí matky stěžovatelky. Zmocněnci stěžovatelky bylo umožněno klást svědkyni otázky a vyjádřit se k obsahu spisu. Rozhodnutím magistrátu ze dne 25. 8. 2017 byla stěžovatelka uznána vinnou ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu v souvislosti s porušením § 6 odst. 1 písm. a) téhož zákona. Proti rozhodnutí magistrátu podala stěžovatelka prostřednictvím právního zástupce odvolání. Rozhodnutím ze dne 13. 2. 2018 žalovaný odvolání zamítl a napadené rozhodnutí magistrátu potvrdil.

[17] Magistrát provedl ve věci standardní dokazování, odpovídající typu projednávaného přestupku. Opatřil přitom sadu důkazů, nezbytných (a obvykle postačujících) pro zjištění skutkového stavu věci (oznámení přestupku, úřední záznam, výpis z evidence řidičů, výslech svědků pprap. D. M., pprap. J. M. a K. D.). Stěžovatelka byla trestána za přestupek spadající mezi přestupky pozorovatelné pouhým okem, pro které je typické dokazování svědeckou výpovědí. Magistrát své posouzení proto opřel především o obsahově zcela konzistentní a souladné svědecké výpovědi zasahujících policistů, jejichž věrohodnost nebyla v průběhu správního řízení nijak relevantně zpochybněna (srov. například rozsudky tohoto soudu ze dne 27. 9. 2007, č. j. 4 As 19/2007 - 114, či ze dne 21. 9. 2011, č. j. 2 As 52/2011 - 47). Výpověď svědkyně K. D. pak magistrát vyhodnotil jako účelovou,

a proto k ní nepřihlédl. Tuto úvahu shledává zdejší soud jako důvodnou a logickou, neboť tato svědkyně je matkou obviněné z přestupku a může tak mít, na rozdíl od zasahujících policistů, na věci a jejím výsledku zájem. Výpověď této svědkyně proto bez dalšího nebyla schopna zpochybnit věrohodnost výpovědi zasahujících policistů, kteří pouze vykonávali svou služební povinnost a po zjištění protiprávního jednání postupovali v souladu s právními předpisy. Ve věci přitom nevyplynuly žádné další skutečnosti, jež by nasvědčovaly nutnosti provádět další dokazování.

[18] Související námitka stěžovatelky, že policisté si nemohli všimnout toho, že je během jízdy nepřipoutaná bezpečnostním pásem, neboť její vozidlo má na zadním skle reklamní polep, je v nyní posuzovaném případě irrelevantní. Jak již správně uvedl krajský soud, předmětný přestupek byl s jistotou policisty pozorován skrze boční sklo u řidiče, a to z bezprostřední vzdálenosti v průběhu přejíždění vozidla stěžovatelky. Je sice pravdou, že reklamní polep zadního skla může za určitých podmínek bránit pohledu do vozidla (zhoršené světelné podmínky, tmavé pozadí apod.), v nyní posuzovaném případě však tomu tak nebylo. Vozidlo stěžovatelky bylo policisty sledováno dne 16. 5. 2017 v 14:10 hodin, a to během jízdy na běžné ulici, tj. v denní dobu proti světlému pozadí. Navíc, jak bylo již výše uvedeno, původní domněnka policistů o nepřipoutání stěžovatelky bezpečnostním pásem, byla následně potvrzena i pohledem přes boční sklo u řidiče. Správní orgány proto nepochybily, když neprovedly stěžovatelkou navržený důkaz ohledáním jejího vozidla, neboť následně provedené ohledání vozidla již nemůže svědčit o situaci v době spáchání přestupku (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2014, č. j. 10 As 108/2014 – 25). Rovněž tak správní orgány nepochybily, když neakceptovaly stěžovatelkou navržený důkaz výpisem GPS souřadnic policejního vozidla, neboť tento důkaz nemohl nijak prokázat její tvrzení, že byla za jízdy připoutána bezpečnostním pásem. Navíc bez souvisejícího výpisu GPS souřadnic vozidla stěžovatelky nelze ani porovnat vzájemnou polohu obou vozidel v době spáchání přestupku.

[19] Pokud jde o námitku, že ustanovení § 6 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu není v souladu s ústavním pořádkem České republiky a že v nyní posuzovaném případě schází materiální stránka přestupku, Nejvyšší správní soud v souladu s krajským soudem odkazuje na svou konstantní judikaturu (např. rozsudky ze dne 18. 7. 2007, č. j. 1 As 24/2006 – 86, nebo ze dne 4. 5. 2017, č. j. 10 As 318/2016 – 46). Z uvedené judikatury vyplývá jasný závěr, že pokud řidič nerespektuje povinnost použít za jízdy bezpečnostní pás a naplní tím formální znaky skutkové podstaty přestupku, je zásadně naplněn i znak materiální, ledaže by existovaly zvláštní okolnosti případu, jež by nebezpečnost příslušného jednání snižovaly natolik, že by materiální znak naplněn nebyl. V případě stěžovatelky žádné takové zvláštní okolnosti dány nebyly. Stěžovatelkou namítaná krátká dráha jízdy, po kterou nebyla připoutána bezpečnostním pásem, není z tohoto hlediska podstatná. Z citované judikatury totiž zcela jasně vyplývá, že řidič je povinen být připoután bezpečnostním pásem již v okamžiku, kdy uvede vozidlo do pohybu, a dále po celou dobu jízdy. Rovněž tak lze z citované judikatury dovodit, že Nejvyšší správní soud v žádné z uvedených věcí nedospěl k závěru o protiústavnosti předmětného ustanovení. Ani v nyní posuzované věci Nejvyšší správní soud neshledal důvod se od svých dříve vyslovených závěrů odklonit.

pokračování

[20] Postupem magistrátu nebylo stěžovatelce ani upřeno právo na obhajobu. Magistrát nepochybil, když neakceptoval omluvu stěžovatelky z ústního jednání konaného dne 26. 6. 2017. Stěžovatelka totiž přes výzvu správního orgánu nebyla schopna doložit své tvrzení o tom, že v rozhodné době bude na zahraniční dovolené. Její omluvu proto nelze považovat za řádnou. Navíc tím, že se stěžovatelka nezúčastnila ústního jednání, nedošlo ke zkrácení jejích procesních práv. V této souvislosti je podstatné, že stěžovatelka již dne 22. 6. 2017 udělila plnou moc zmocněnci k zastupování v předmětné věci a tuto skutečnost oznámila následujícího dne i magistrátu. Tento zmocněnec tak mohl a měl vykovávat všechna práva účastníka řízení za stěžovatelku. Ačkoliv byl o termínu konání ústního jednání vyrozuměn, na toto jednání se bez omluvy nedostavil. Skutečnost, že ústní jednání proběhlo bez účasti stěžovatelky, příp. jejího zmocněnce, proto nelze dávat k tíži správnímu orgánu.

[21] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[22] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. října 2019

Mgr. David Hipšr
předseda senátu